

Maj 2017

Kommissorium for Det Nationale Bioøkonomipanel

Det Nationale Bioøkonomipanel skal yde rådgivning om, hvor og hvorledes der bedst sættes skub i den videre udvikling af nye, bæredygtige værdikæder inden for bioøkonomien i Danmark, til gavn for økonomien, beskæftigelsen, miljøet og klimaet. Bioøkonomien omfatter produktionen af vedvarende biologiske ressourcer og omdannelsen af disse ressourcer og deres affaldsstrømme til produkter som fx fødevarer, foder, biomaterialer og bioenergi.

Formål

For at være på forkant med udviklingen af bioøkonomien ønsker regeringen, at Danmark bliver et vækstcenter inden for viden, teknologi og produktion. Udviklingsmulighederne for bioøkonomien er perspektivrige men komplekse, idet den videre udvikling af bioøkonomien kræver innovation, koordination, regulering og tilpasning af produktions-, forarbejdnings- og afsætnings-/forbrugsleddet. Identifikationen og opdyrkningen af nye værdikæder er afgørende for at fremme bioøkonomien og realisere potentialerne heri. Det Nationale Bioøkonomipanel skal derfor fokusere på at identificere erhvervspotentialerne inden for nye bioøkonomiværdikæder, idet der samtidig skal tages højde for konsekvenserne for allerede eksisterende værdikæder. Derudover skal Det Nationale Bioøkonomipanel udarbejde konkrete og ambitiøse anbefalinger til realisering af disse potentialer på måder, der fremmer vækst og beskæftigelse, samt har gavnlig effekt på miljø og klima.

Opgaver

Panelets centrale opgave er at anvise muligheder for konkrete tiltag, der lige fra den primære produktion over forarbejdning til forbrug, kan fremme en ressourceeffektiv og bæredygtig udvikling af nye værdikæder. Tiltag, der kan føre til snarlig kommercialisering og eksport, har høj prioritet.

Panelet skal aflevere én større leverance hvert år. Anbefalingerne heri skal være konkrete, ambitiøse og realiserbare, og underbygget af grundige baggrundsanalyser, der estimerer effekterne ift. økonomi, beskæftigelse, miljø og klima, gerne suppleret med eksempler på business-cases. Anbefalingerne fra Det Nationale Bioøkonomipanel kan også indeholde forslag til erhverv, videninstitutioner, regioner, kommuner m.fl. om konkrete initiativer. Anbefalingernes genstandsfelt kan være lige fra F&U indsatser over reguleringsmæssige barrierer (også ift. EU), til afgifter og tilskud m.m. DNB forventes at fokusere på ét afgrænset tema ad gangen, gerne med et specifikt spørgsmål som omdrejningspunkt. Dette kunne fx være relateret til bioraffinering, udvikling af værdikæder baseret på bestemte typer biomasse, eller et fokus på, hvorledes man bedst fremmer bestemte typer af produkter (fx baseret på proteinafgrøder).

Indenfor et overordnet tema vil der indgå en række forhold, som fx:

- hvad man bedst kan bruge biomassen til for at få mest mulig værdi og effekt,
- hvordan tiltag kan bidrage til at håndtere klimamålsætninger for ikke-kvotebelagte sektorer,

- potentialer for udvikling af bioplast,
- hvordan man får mest værdi ud af et iblandingskrav for avancerede biobrændstoffer, eller
- om der er særlige EU-processer, der bør tages højde for eller influeres.

Inden for rammen af kommissoriet beslutter DNB – efter forventningsafstemning med de relevante ministerier – de konkrete temaer, som panelet vil behandle. I første omgang vil panelet blive bedt om at fokusere på værdikæder baseret på alternative proteinkilder. Det er bl.a. med afsæt i proteiner, at der produceres en lang række ingredienser, som har stor betydning for dansk eksport. Dette kunne fx være på basis af valle, græsser eller marine biomasser såsom tang. Det konkrete fokus vil blive defineret af DNB.

Derudover kan DNB blive bedt af ministerier om at komme med udtalelser (1-2 sider) om konkrete emner. Her vil der normalt forventes en responstid, som muliggør behandling på et af panelets ordinære møder.

Panelet forventes at have en proaktiv medietilgang og skal medvirke til at skabe offentlig debat om potentialerne i udviklingen af en bæredygtig bioøkonomi, herunder særligt i forhold til forbrugeradfærd og produktudvikling.

Panelet forventes at mødes maksimalt fire gange om året, og derudover forventes en til to årlige åbne seminarer eller workshops med internationalt outlook/perspektivering. Disse events kan evt. koordineres med andre relevante initiativer, herunder f.eks. ift. cirkulær økonomi.

DNB skal desuden inddrage internationale strategier, initiativer og fora for bioøkonomi, bl.a. det europæiske bioøkonomipanel og andre relevante organer i EU mv., med henblik på udveksling af viden og perspektivering i forhold til dansk udvikling af bioøkonomien.

Sammensætning af Det Nationale Bioøkonomipanel

- En formand med erhvervsbaggrund
- Otte medlemmer, der indstilles af følgende organisationer/netværk:
 - Landbrug & Fødevarer
 - Dansk Industri
 - Dansk Energi
 - Dansk Erhverv
 - BioRefining Alliance
 - BioValue SPIR
 - INBIOM
 - CONCITO
- Seks forskere, der udpeges direkte af miljø- og fødevarerministeren

Alle medlemmer, inklusiv formanden, udpeges af miljø- og fødevarerministeren.

Det er ikke muligt at benytte substitutter ved DNBs møder.

Derudover udpeges en tematisk virksomhedsgruppe, som medvirker, når panelet forbereder større leverancer. Sådanne tematiske virksomhedsgrupper udpeges for ca. 1 år ad gangen (så længe DNB forbereder den konkrete leverance), og forventes at bestå af 5-10 relevante virksomheder, som identificeres af DNB og udpeges af panelets formand. Virksomhedsgruppen får mulighed for at inspirere og udfordre panelet i løbet af processen, idet DNB i sidste ende lægger linjen ift. panelets anbefalinger. Den konkrete inddragelse af den tematiske virksomhedsgruppe forventes at finde sted i den indledende fase, i forbindelse med at DNB afsøger feltet, samt i sidste fase, når konturerne tegner sig af et færdigt udspil fra DNB. Det kan fx ske gennem afholdelse af workshops mellem DNB og den tematiske virksomhedsgruppe.

Derudover har DNB mulighed for at inddrage anden relevant ekspertise på *ad hoc*-basis.

Der gennemføres en evaluering af bioøkonomipanelets virke efter 3 år, med henblik på at vurdere behovet for fortsættelse/justeringer.

Sekretariat og ministeriel forankring

Panelet betjenes af et tværministerielt sekretariat under Miljøstyrelsens ledelse, med deltagelse af medarbejdere fra følgende ministerier: Miljø- og Fødevarerministeriet, Erhvervsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet. Sekretariatet servicere panelet, sikrer koordinering med og inddragelse af relevante interessenter og viden, faciliterer møder, workshops, konferencer, etc. Det tværministerielle sekretariat varetager endvidere tilbagemelding til DNB fra de relevante ministerier (inden for tre måneder fra offentliggørelse af DNBs anbefalinger), som opfølgning på panelets anbefalinger.

Det tværministerielle sekretariat vil sikre fortsat dialog med interesserede regioner omkring udviklingen af bioøkonomien, og regionerne vil blive inviteret med til workshops m.m. om bioøkonomi.

Endvidere nedsættes en gruppe af centralt placerede embedsmænd, hvis opgave er at følge DNB's indsatser og drøfte dets leverancer. Denne gruppe kan desuden bestille udtalelser fra panelet vedrørende konkrete problemstillinger inden for bioøkonomien. Gruppen består af repræsentanter fra følgende ministerier: Miljø- og Fødevarerministeriet, Erhvervsministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Energi-, Forsynings- og Klimaministeriet. Miljø- og Fødevarerministeriet/Miljøstyrelsen er formand for gruppen.